

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOSTVO: LJUBLJANA, KNAJPLJEVA ULICA ST. 8. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izdaja večak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za inosemstvo 10 L.

EKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Kraljevini Italija in inozemstvu: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Madžarska napovedala vojno Sovjetski Rusiji

Madžarska vlada je včeraj objavila, da se smatra v vojnem stanju s SSSR — Prvi spopadi na madžarski meji — Manifestacije v madžarskem parlamentu

Budimpešta, 28. junija s. V poslaniški zbornici je bila včeraj manifestacija, ki je dokazala soglasno navdušenje madžarskega javnega mnjenja o prilici proglašitve vojnega stanja med Madžarsko in Sovjetsko zvezo.

Pred prehodom na dnevni red je govoril predsednik zbornice, ki je v imenu vsega naroda ostro obosidl izdajalske napade sovjetskega letalstva na popolnoma nezavarovanu madžarsku mesto. Za njim je govoril ministrski predsednik Bardossy, ki je rekel:

Predsednik zbornice je našel prave besede, s katerimi je ozigosal nekvalificirane napade ruskega letalstva. S svoje strani sporovam poslanski zbornici, da smatra madžarska vlada zaradi sovjetskih letalskih napadov, da je Madžarska v vojnem stanju s Sovjetsko zvezzo.

Po tej izjavni ministrskega predsednika so vstali vsi poslanci brez razlike na stranko ter navdušeno pritrjevali besedam ministrskega predsednika, ki je takoj nato izjavil: Madžarska oborožene sile bodo nemudoma poskrbeli za primerno povračilo. Tudi te besede ministrskega predsednika Bardossya so poslanci pozdravili s soglasjem in dolgotrajnim odobravanjem ter z vzklikanjem regentu, Madžarski, njeni vojski in osnim oboroženim silam.

Prvo madžarsko vojno poročilo

Budimpešta, 28. junija d. Šef madžarskega generalnega štaba je objavil v petek ponoči prvo madžarsko vojno poročilo, ki ima naslednje besedilo:

V borbah sodelujejo vse vrste orožja

Berlin, 28. junija. DNB. Nemške čete, ki operirajo na vzhodnem bojišču, so bile v svojem napredovanju v obmejnem ozemljiju dosegli povsod navdušeno pozdravljenje od obmejnega prebivalstva kot osvoboditeljev od sovjetskega tiranstva. Kakor javljajo z merodajnega nemškega mesta, so se na vso vzhodni fronti od Ledenega pa do Črnega morja predale nemškim četam posamezne edinice sovjetske armade, sestavljene iz pripadnikov raznih narodnih manjšin. Mnoge edinice so položile orožje. Že v sredo se je n. pr. predala cela litovska topniška baterija. Na nekem drugem mestu je isti dan preselil v nemške vrste strnjena četa kozakov.

Berlin, 28. junija s. V enem izmed zadnjih poročil agencije DNB se navaja, da so nemške oborožene sile v posebno težkih okoliščinah zmagovalo odabile napade sovjetske konjenice. Nemške čete, ki so prodrije na litovsko ozemlje, je napadala sovražna konjenica. Oddelki pehotne pionirjev in topništva je napadala z desne strani. Razvile so se dramatične borbe, toda spriče obrambne organizacije, junaštva in požrtvovalnosti oficirjev in vojakov sovražnikov niso mogeli uspeti in bojišče je bilo kmalu pokriti s številnimi mrtvimi in ranjenimi. Ceprav je bila napadena nemška kolona v težkem položaju, se ji je posrečilo razprtiti sovražna konjenica. Po drugih poročilih DNB so posamezne edinice nemške oborožene sile v teku bojev prodrije globoko v sovjetske čete in so zdale sovražniku težke izgube. Sovražnik je izgubil mnogo tankov. Nekateri so bili uničeni, mnogo jih je pa bilo zajetih. V nekem kraju je samo en nemški top uničil nič manj kot 15 sovjetskih tankov. V nekem kraju je bila ena nemški top uničil nič manj kot 15 sovjetskih tankov. V nekem kraju so bavarski gorski lovci srečali sovjetski motorizirani divizijski. Po hudičnih borbah se jim je posrečilo premagati sovražnika. Plen je bil obilen. Uničenih je bilo kakih 100 sovjetskih oklopnih avtomobilov. Neka sovjetska divizijska, kateri je prisel na pomoč tankovski polk, je bila popolnoma uničena.

Tudi konjenica uspešno sodeluje v bojih

Berlin, 28. junija s. DNB poroča, da je v Berlinu na sporedni prvi zvočni tehniki, ki priča izredno dramatične slike o vojaških operacijah evropskega vzhodnega bojišča. Tako bo imelo nemško prebivalstvo že pet dni po pričetku te historične borbe priliko, izpopolnitvi svoje akustične vrtske o tem vojnem pohodu, ki jih je širil doslej nemški radio, tudi še s primernim slikovnim materialom. Počenši od današnjega dneva bo tekel ta zvočni tehnik po vseh nemških kinogledališčih.

Prvi ruski ujetniki v Krakovu

Krakov, 28. junija (DNB) V Krakov so prisveli prvi sovjetsko-ruski vojni ujetniki. Mnogi med njimi so bili ranjeni. Med ujetniki so zastopani Sibirci, Ukrajinci, Belorusi, Velikorusi itd. Opazovalce prihoda prvih sovjetskih ujetnikov je posebno prenenetila pestrost sovjetskih vojaških uniform. V Krakov dospeli sovjetski ujetniki so padli v nemške roke že v prvih dneh borbe na vzhodni fronti. Ujetniki so izjavljali, da pet dni zaporedoma niso dobili nikake hrane. Za primer, da bi ne vzdržali na fronti in se pričeli umikati, jim je poveljstvo zagrozilo, da bodo v zaledju poskrbljeni od političnih komisarjev. Nekateri ranjeni so bili zadeti v hrbot.

Letalske akcije na vsej fronti

Berlin, 28. jun. s. DNB poroča, da je bila akcija nemškega letalstva na vzhodni fronti dne 26. junija izrecno naperjena proti vojaškim objektom ali objektom, ki lahko služijo za obrambo sovjetskih sil. Nemško letalstvo je napadlo številna sovjetska letališča. Napadi so bili tako nemadni, da je bila protrebroma slaba in so bila letališča močno poškodovana. Na več krajih so bile porušene ceste, železniške proge in važna prometna križišča. Posebno hudo skodo je utrpela večina železniških zvez v smeri proti Srednji Evropi. Nemško letalstvo je še v akciji in še nadalje ruši ceste in važne železniške zvez, ki so sedaj popolnoma v območju nemških letalskih sil. Nemška letala so 26. junija na rumunski fronti prav tako bombardirala sovjetska letališča. Ena

V povračilo za včerajšnji napad rdečega letalstva na Košice so močne skupine madžarskega letalstva v petek v jutrišnjih urah uspešno bombardirale vojaške cilje v Sovjetski Rusiji. Razločno je bilo mogoče opazovati rušilne in zažigalne učinke. Vsa madžarski honved zavrnili. V petek je rdeče sča. Nasproti Vlčoku in Toronju so pozicije sovjetske čete angažirati se v borbi s strelnim orožjem, poizkus, ki ga je madžarski honvej zavrnil. V petek je rdeče letalstvo s šibkimi silami večkrat preletelo madžarsko ozemlje, ne da bi metalo bombe.

Madžarska letala bombaradirala sovjetsko ozemlje

Budimpešta, 28. junija s. Kot povračilo za napade sovjetskega letalstva na madžarsko ozemlje so madžarske letalske sile dali napade sovjetski teritorij in bombardirale važne vojaške objekte. Vsa madžarska letala so se vrnila na svoja oporišča. Z bombardirjanjem so povzročila velike požare in škodo na sovražnikovem ozemlju. Kakor poroča šef madžarskega generalnega štaba, so sovjetske čete na nekaterih odsekih meje začele streljati. Madžarske čete so pa energično odgovorile in prisilile sovražnika k molku. Sovjetska letala so večkrat prordila nad madžarsko ozemlje, toda niso mogli odvreči bomb, ker so jih protiletalske baterije prepodile.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki napadli Talaborfalbo v južnih Karpatih. Odvrgli so več bomb, ki so padle na ceste, ne da bi zatahvale žrtve in povzročile škodo.

Budimpešta, 28. junija s. Včeraj zjutraj so 3 sovjetski bombniki nap

Ali naj meščani rede perutnino?

Vprašanje domovnosti reje perutnine — Perutninarnstvo v Sloveniji

Ljubljana, 28. junija.
Med sedanjo vojno se meščani niso zeleni zanimati le bolj za obdelovanje zemlje, temveč tudi za druge kmetijske stroke. Veličko zanimanje je zlasti za reje malih živali. Rejo malih živali — perutnine, kunc in koz — propagiramo pri nas že več let. Že v miru in ne šele zdaj je bilo potrebno, da so se revnijši ljudje opriljeti reje malih živali. Mnogo rejec je bilo zlasti v industrijskih krajih, n. pr. na Jesenici, v Trbovžu in Hrastniku, a tudi v drugih večjih mestih, predvsem v Ljubljani in Mariboru je bilo rejec od leta do leta več. Dobro je znano tudi zelo živahnno organizacijsko gibanje naših rejecov. Organizacijo je bilo nekaj časa še celo pre-

REJCI TUDI MED URADNIKI

V miru je bilo vprašanje domovnosti reje malih živali ena glavnih ovrir, da se reja ni še bolj razširila. Družine z večimi mesečnimi dohodki v mestih se niso odločile za reje malih živali iz potrebe, saj so lahko kupovale perutnino, se lažje jajca, a za prodajo seveda tudi niso redile perutnine. Z reje živali je tudi kolikor toliko dela in skrb, a mnogi meščani so bili komodni in jim takšno delo ni disalo. Upoštevati je pa tudi treba, da meščani težko redje imajo živali, zlasti, če stanujejo v načitih stanovanjih, že zaradi pomanjkanja prostora. Vendar je bilo že tedaj nekaj rejecov tudi med uradniki ter se reji niso posvečali samo delavci, nizji nameščenci, železničarji, upokojenci in obrtniki. Marsikdo je sprevredil, da je reja malih živali priporočljiva, zlasti, če ima vrtič, ker je pogosto precej odpadkov zelenjavne, olupkov in jedi. Bilo je pa vsaj redno dovolj mavnih pomij. Ne smemo pa tudi pozabiti, da je bilo tedaj širok zelo poceni ter je rejec lahko dokupoval pič za perutnino.

»REJA JE DRAGA«

Večina rejecov v mestu vam pove, da je reja draga ter da se pečajo z njo predvsem iz veselja, ne morejo pa pričakovati korišči. Tako so rejevi govorili: že pred vojno. Zdaj tožijo še bolj, ker je težko kupovati koruz ali ječmen za pičo. Nekateri strokovnjaki so že zdavnaj trdili, da je perutninarnstvo drago tudi za kmeta, češ, ko bi si kmet znal izračunati, koliko ga velja košča jajce, bi reje že zdavnaj opustil. Resniča je, da je predelava rastlinskih snovi v človeško hrano s posredovanjem živali — žita v mesu ali jajce — zelo draga, če računate pravo vrednost teh »surove« in »produktov«. Prav zaradi tega se je zdela reja perutnine meščanom, ki so kupovali žito za pičo, draga. Večina kmečkih perutninarnjev pri nas si pa ni delala velikih stroškov s perutnino. Poleti so si morale košči iskati hrano po večini same na paši, pozimi pa so kmetje redili nadavno manj živali in krmili so jih s slabšim žitom in odpadki. Reja perutnine žita prodajo živali in jajc so ni bila donosna, a v okolici večjih krajev so si reje s prodajo vendar nekoliko pomagali. Nekateri naši strokovnjaki sodijo, da je perutninarnstvo pomembna gospodarska stroka in da spada med živinorejo v Sloveniji tako za govedorejo in svinjorejo — pred konjorejo. Denarna vrednost konj je sicer mnogo višja, toda letni dohodki od perutninarnstva presegajo dohodke konj.

ZAKAJ NI KOKOSIH FARM?

Reja perutnine v farmah, posebnih večjih vzemališčih, se po mnemu poznavalecni obnesli. Kokosje farme so doživele povsed polom. Tudi Ljubljana je imela kokosje farme že pred svetovno vojno, ko je bil še velik izvoz perutnine v Trst. Posameznik, ki bi se pečal samo z reje perutnino v večjem obsegu pri nas res ni. Kljub temu se pa nekateri zavodijo (internati), ki rede perutnino predvsem za svoje potrebe, pečajo z velikim uspehom s perutninarnstvom. Tudi številni rejeci, ki sicer nimajo farm v pravem pomenu besede, so se prepričali, da je perutninarnstvo v teh časih donosno. Najbrž bi se zdaj obnesle tudi kokosje farme, ki bi pa morale biti seveda zelo spremeno organizirane. Takšna farme bi morale imeti tudi dovolj veliko zemljišče za pašo perutnino in rediti bi bilo treba pasmo košči, ki si znašo iskati hrano tudi same. Vsekakor zasluži zamisel, da bi bilo ustanovljeno pod okriljem mestne občine posebno podjetje, neke vrste veščine ekonomija za reje perutnino in morda tudi prasičev, resno upoštevanje.

LJUBLJANA MNOGO UVAŽA

Ljubljana mora uvažati mnogo perutnino in jajc, čeprav je na področju mestne občine precej perutninjarjev. Na leto uvažamo nad 10 milijonov jajc. Predlanskim je

bilo uvoženo celo 17.737.916 jajc. Lani se je uvoz zelo zmanjšal, kar je treba prispevati velikemu vplivu draginje. Bilo je uvoženih samo 10.340.400 jajc. Lani je bil tudi nekotiko manjši uvoz perutnine, vendar je bilo uvoženih kočkotov in piščancev nad 143 tisoč (predlanskim nad 164.000). Razen tega je bilo uvoženo še 6945 gos in rac in 4011 puranov. Da bi nam ne bilo treba več uvažati perutnine, bi morali postati skoraj zaherni meščani perutninar, tako da bi priredili na prebivalcev in leto 2 živali več kakor doslej. Žal pa ni mogoče ugotoviti, koliko perutnine redijo Ljubljanci.

SLOVENIJA JE REDILA POLDRUG MILIJON GLAV PERUTNINE

Po uradnih podatkih je vsa Slovenija (dravska banovina) redila 1.143.937 glav perutnine. Toda upoštevali niso še živali, ki so jih redili drugi reje razen kmetov. Zato marljivi perutninari so bili vedno železničarji, pa tudi delavci v industrijskih krajih. Vsekakor smemo računati, da je Slovenija redila vsaj okrog poldrug milijon živali. Največ perutnine so redili v ptujskem in soboškem okraju, najmanj pa v radovljškem in laškem. V ljubljanskem okraju je odpadlo 800 živali na 1000 prebivalcev (v ptujskem in lutjomerškem 1900). v novomeškem 1200 in v logaškem 800. Računalni so, da je mestno prebival-

stvo v Sloveniji porabilo na leto 50 milijonov jajc, hokšči so pa dale na leto okrog 100.000.000 jajc.

POSPESKEVANJE PERUTNINARSTVA ZDAJ

V teh časih je posebno potrebno, da ne propagiramo le reje malih živali v mestih, temveč predvsem na deželi. Vendar propaganda sama na sebi ne zadeže dovolj, če ne ukrenemo nič drugega. Kmetje so zaradi sedanja konjunkture spredvsem, da se kažejo opriljeti perutninarnstvu, a skrbeti moramo tudi, da ne bodo le razprodali vse perutnino, temveč da bodo imeli v prihodnje dovolj prijetje. Da je bilo nekaj časa manj jajc naprodai, je treba prispevati tudi temu, da so jih na deželi mnogo več uporabili za valjenje kakor prejšnji leta. Perutnina ima lepo ceno in kmetom se zdi, da je bolje rediti čim več piščancev kakor prodajati jajca. Zato bi tudi smeli pričakovati, da se bo število perutnine na Dolenskem letos precej povečalo in da je bo po poznejšem mesece mnogo več naprodai. S tem pa ni rečeno, naj bi se meščani tudi v prihodnje ne pečali z reje, saj takšno vmeno kakor so začeli. Kdar lahko redi perutnino brez večjih stroškov, naj reje nikakor ne opusti. Posebno potrebno bi pa bilo, da bi se zdaj reje v mestu čim bolj organizirati ter pomagali drug drugemu.

Znamke so le prišle v promet

Nekateri filatelisti so imeli srečo, da so jih dobili

Ljubljana, 28. junija.

Poročali smo včeraj, kako veliko zanimanje vlada med našimi filatelisti za novo pretiskane bivše jugoslovenske znamke in kako so bili razočarani, ko napovedane serije v četrtek zjutraj niso bile naprodaj. Toda nekateri neverni Tomaži, ki niso hoteli oditi, in so ves dan prevozeli okrog pošte, so imeli le prav: zvezcer, malo pred 20. je prišlo nekaj serij zamik z novim pretiskom »L'Alto Commissariato di Provincia Lubiana« le v promet. Sicer je bilo teh serij zelo malo in jih je vsega skupaj menda prišlo na okence v prodajo le 15, ki so bile prodane po nominalni vrednosti 94 din in 50 par oziroma po okoli 36 L. Vest o tem se je hipoma raznesla po vsem mestu in takoj je bila v vestibulu pred okencem zopet cela vrsta

čakalcev, žal pa jih je prišlo le malo na svoj račun.

V Ljubljano je prišlo od novih znamke približno le 100 serij, od teh pa v progo približno sedminta. Seveda mnogi filatelisti še vedno upajo, da bodo imeli srečo in zaradi tega je še vedno živahno povpraševanje pred okencem.

Novo pretiskane znamke so še že včeraj rjutajtr deloma v denar in so dosegle zelo visoko ceno. Tako so dopolnil prodajali serijo še po 2000 do 3000 lir, a popoldne so dosegle celo ceno 5000 lir. Seveda je vprašanje, če je tako visoka cena upravičena, saj je bilo izdanih mnogo več serij kakor svoječasno letalskih znamk, ki jih je bilo vsega skupaj pretiskanih 160 serij in so v prodaji dosegli najvišjo ceno okrog 3800 lir.

Italijanski monopolski proizvodi naprodaj v Ljubljanski pokrajini

V juliju bo spravila uprava državnih monopolov v promet glavne državne proizvode tudi na področju Ljubljanske pokrajine. Cene posameznih vrst blaga bodo (označene za komad in v oklepajih za kg):

CIGARE
Cavour L. 2.60 (L. 520) v škatlicah po 25 komadov,

Regal 2.60 (520) v škatlicah po 25 komadov,

Toscani superiori 0.80 (160) v škatlicah in zavojih po 50 komadov,

1/2 Toscani superiori 0.40 (160) v tokih po 5 in 10 komadov,

Virginia 0.80 (160) v zavojih po 50 komadov,

Roma 0.30 (120) v zavojčkah po 4 in 10 ter zavojih po 100 komadov.

REZAN TOBAK

Dalmazia po 160 lir kg, po 3.20 zavojček po 20 g in po 16 škatla po 100 g.

Ia Forte, debelo in tanko rezana po 90 L za kg, 1.80 L za zavojček po 20 g in 22.50 lir za zavojček po 250 g.

CIGARETTE

(Cene so mišljene za komad, v oklepajih za kg.)

Savoia 0.50 L (500), v škatlicah po 10, 20, 50 in 100 cigaret,

Eneo 0.40 (400), v škatlicah po 10 in 23 cigaret,

Serraglio 0.36 (360) v zavojčkah po 10 in 20,

Macedonia Extra 0.34 (340), v škatlicah po 10, 20, 50 in 100 cigaret.

Tre Stelle 0.25 (250), v zavojčkah po 20,

Macedonia tipo esportazione 0.27 (270), v zavojčkah po 10 in 20.

Stadio 0.22 (220) v zavojčkah po 10,

A. O. I. 0.225 (225), v zavojčkah po 20 in 50 cigaret,

Nazionali 0.18 (180), v zavojčkah po 10 in 50 cigaret.

TOBAC ZA NJUHANJE

Razdrobljeni Macubino po 3 L za 100 g, v dozah po 500 g.

Suci di Spagna v prahu po 6 L za 100 g, v dozah po 100 in 500 g.

TOBACNI DERIVATI

50% nikotinski sulfat v posodah po 1 liter 55 L,

25% v posodah po liter 27.50 L, 25% v posodah po 20 cl 6.60 L.

Sredstvo proti mrčesu Monital v kantah po 1/2 litra 4.20 L, 1 liter 8.20, 2 litra 16, 5 litrov 40, 10 litrov 78, 25 litrov 190 L.

CIGARETNI PAPIR

Tip Monopolio, knjižice po 40 papirčkov z lepivom ali brez po 0.40 L, Tip Marec, v knjižicah po 40 papirčkov z lepivom ali brez 0.50 L. V prodaji pa bodo tudi cigaretni papirčki naslednjih znamk: Bravo-Club, Boči Fumosan, Ideal, Job, Luce, Midian in Co.

VŽIGALICE

Kartonasta škatlica s 100 cij. v skupini voščilni vžigalice po 0.60 L, kartonast zavojček parafiniranih vžigalnic tipa »Minerva« po 0.25 L, dvojni kartonasti zavojček po 0.50 L. V prodaji pa bodo tudi cigaretni papirčki naslednjih znamk: Bravo-Club, Boči Fumosan, Ideal, Job, Luce, Midian in Co.

Proizvodi Holandskega monopolista se bodo prodajali v mestu Ljubljani in drugih večjih krajih.

Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljubljanske univerze: Dolinšek Janko iz Berma v Istri, Pavličič Jože iz Ormoža in Renčelj Franc iz Ljubljane. Čestitamo!

imam klobuk. Ho una camera — imam soto. No, mama, znaš tudi ti že toliko italijanskoga? se razvija gospod Piškar.

Gospo Piškarjeva se samo zasmije.

»Dajže pa prosim še malo pozornosti. Še nekaj vam bom napisal.« Pod oblike glagola »imeti« je napisal Bolči naslednjene:

Ednina:

io sono (= sóno) — sem
tu sei (= séj) — si
egli, ha (= élja) a — on
ella, ha (= élja) a — ona — ima

Množina:

noi abbiamo (= nój abbiamó) — imamo
voi avete (= vój avéte) — imate
essi, hanno (= éssi, áanno) — oni — imajo
esse, hanno (= ésse, áanno) — one — imajo

»Dvoje vidite tukaj,« pravi Bolči.

»Najprej osebne zajmke: jaz se pravil — io, izgovarjajte ijo. Ti se pravil — tu. On se pravil — egli, izgovarjajte: élji, če govorimo o sebi; če govorimo o živali — o stvari, rabimo zajmek éssó. Ona se pravil — éssa; obstaja tudi oblika élla, ki pa ni toliko v rabi. Mi se pravil — noi, izgovarjajte: nój. Vi se pravil — voi. Oni se pravil éssi, one pa ésse.«

Bolči ga je hvaležno pogledal. »Ne zameri, papa, ampak še nekaj bo žaganja ali otrokov, kakor pravil. Samo nekaj malega še.«

»Pusti no, naj nam razlagi, kakor ve in zna,« se je oglasila še gospa Piškarjeva.

»Zaradi mene,« se je vdal še gospod Piškar.

»Nocoj se seznanimo še z obema po-
možnima glagoloma, biti in imeti, da<br

Dež je danes oviral dovoz na trg Zelenjava in sočivje se pocenjujeta — Mnogo borovnic

Ljubljana, 28. junija.
Danes bi bil trg zelo dobro založen z žagodami, sočivjem in zelenjavom, a zjutraj je dež začel ovirati dovoz že včeraj za prodajo pripravljene blaga. Kljub temu je bil trg precej dobro založen.

Največ gospodinj se je zbral pri stojnici tržnega urada, kjer so bila naprodaj jajca. Zadnje čase prodajajo jajca le gospodnjam, ki se izkažejo na živilsko kaznico. Danes so dajali na vsako nakaznico po eno jajce. Precej gospodinj se je zbral tudi pri mesarskih stočnjakih, kljub dežu. Mesari so pa začeli prodajati meso po večini šele ob 8. kakor navadno.

Nekateri so se bali, da letos ne bo naprodaj toliko jagod kakor prejšnja leta, ker ni dovoza z Gorjenskega. Zdaj smo pa sprevredili, da je bil ta strah brez podlage. V ljubljanskih okolicah je toliko gozdov, da je za vse ljubljanske potrebe dovolj jagod. Vendar so bile doslej jagode še precej drage. Sele zdaj so začeli prodajati borovnice po 1.50 do 2 liri liter (prejšnja leta so bile ob tem času po 1.50 do 2 din rdeče jagode so pa po 3 liri. V primeri s cenami borovnic so letos rdeče jagode cenejše kakor lani. Doslej je pa bilo napro-

daj še zelo malo gob. Prejšnja leta smo dobivali največ gob iz vodilске okolice in temu je najbrž treba pripisovati, da doslej ni bilo še gobanov in drugih vrst gob na trgu. Prinašajo le malo lisic, ki so precej drage, po 3 lire liter.

Kljub dežu je bilo na izbiro domačega sočivja in zelenjav. Zdaj je naprodaj že precej domači kumar. Domači kumare prodajajo že 14 dni, a doslej so bile predrage za navadne zemljanice. Zdaj so približno po 5 do 6 liri kg. Po isti ceni je naprodaj tudi na izbiro domača cvetače, ki je vedno lepša. Drugih posebnih novosti med domačimi pridekli še ni. Na stročji fižoli bomo morali še nekaj časa čakati. Zdaj se moramo zadovoljiti samo še z uvozniškim stročnim fižolom, ki je povprečno po 6 liri kg. Nekoliko se je pocenil uvozni krompir, vendar je še vedno precej drag. Prodajajo ga po 2.50 do 3 liri. Domačega krompirja ne bo naprodaj še približno meseč.

Tudi domačega sadja se še zdaj ne smemo veseliti. Dovlj je pa že naprodaj uvozni hruški, ki so po 12 lir kg. Drage so oranže, ker so naprodaj zadnje. Tudi jabolka so zdaj draga, po 7 liri kg.

DNEVNE VESTI

Generalni ravnatelj Lazzari se je vrnil v Rim. Kakor smo včeraj poročali, je obiskal Ljubljano generalni ravnatelj za umetnost prof. Marino Lazzari. Ob sočelovanju Kr. Visokega Komisarja, funkcionarjev Ministrstva in višjega intendantov iz Trsta je generalni ravnatelj skrbno proučil vsa umetnostna vprašanja Slovenije. Posebno pozornost je posvetil vprašanju spomenikov in se živo zanimal za arheološke izkopanine v Novem mestu. Generalni ravnatelj prof. Lazzari se je prav tako zanimal za ceotno ureditev ljubljanskega gradu in za načrte za obnovitev fresk v ljubljanskih stonic. Prof. Lazzari je zvezre odpotoval iz Ljubljane v Rim.

Poletni tečaji Zavoda za italijansko kulturo. Zavod za italijansko kulturo v Ljubljani, Napoleonov trg 6, telefon 43-64 sporoča, da se bo dne 15. julija pričelo vpisovanje v poletne tečaje italijansčine. Do 3. julija so izpit za gojenje letnih tečajev italijanskega jezika in književnosti.

Nakazovanje sladkorja v industrijske svrhe. Slaščarski obrati, izdelovalci likerjev, tovarne bonbonov in sličnih obratov naj vlože v svojih občinah do 10. julija prošnjo z navedbo povprečne mesečne količine sladkorja ter naj navedejo, v kakšne namene sladkor potrebujejo, koliko lastne produkcije in morebitne zaloge, ki so jih imeli do 30. junija.

Važno za imetnike nemških bankovcev in bonov. Nemški konzulat v Ljubljani je pooblaščen odkupiti do 10. julija pod gotovimi pogoji nemške bankovce in blagajniške bone od imetnikov, ki so jih prejeli po današnjega dne od pripadnikov nemške vojske in sicer jih odkupe po tečaju 1 nemška marka = 7.63 italijanskih lir. Odkupi jih pa samo, če se more dokazati izvor nemškega denarja. Podrobnejša pojasnila se dobe na konzatu.

Blagodenje dež. Včerajšnji dan je bil izredno vroč. V opoldanskih urah in tudi popoldne je solnce tako močno pripekalo da so se ljudje umikali v senco, a kdor je le utegnil, se je šel hladit v vodo. Popoldne se je nebo pooblaščilo, tu pa tam so se jeli kupički nevitne obatoči oblaki. Po tako vročem dnevu bi nevitne ne bile niz izrednega. Toda to pot so izjemoma izostale. Sneti je celo kazalo, da se bo nobo zopet zjasnilo, kar se pa sreči ni zgordilo. K sreči, pravimo, kajti zemlja je bila že pošteno izsuscena. Proti jutru je jelo naenkrat precej močno deževati in ko smo se dali združili, je bila zemlja za prvo silo že načočena. V jutranjih urah je v pre slednih še deževalo. Oblaki so se pomikali počasi od jugozapada. Dopoldne se je zopet zjasnilo.

V Iskem Vintgarju bo planinje od nedelje do 27. t. m. dalje na razpolago zavetniške Slovenske planinske društva, ki bo oskrbovalo zavetnik redno ob nedeljah in praznikih. Iz tega zavetnišča so mogoči izleti na Krim, Rakitno, na Mokrec, na Krvavo Peč itd. Ob bistri Iski je pravi užitek kopanje po izvršni turi. Planinci, ki hočejo z avtobusom do Iske vasi v nedeljo zjutraj ob 6. uri, naj se še v soboto javijo v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti. Kolesarji morejo prav do zavetnišča SPD, kjer lahko shranijo kolesa.

Nemška pošta je prevzela posle Poštne hranilnice na Sp. Stajerskem. Nemški poštni minister je odredil, da prevzame nemška poštna uprava v celoti in s popolnim jamstvom vse posle, odnosno imetje bivše jugoslovanske Poštne hranilnice na ozemlju Spodnje Stajerske. Nemška poštna uprava bo v kratek obvestila prebivalstvo o podrobnostih prevzema.

Ljubljanski velensejem. Ljubljanski velensejem bo letos pod zaščito Visokega Komisarja od 4. do 13. oktobra. V petrem sporednu te važne gospodarske prireditve je tudi pregled celotne industrijske in obrtniške dejavnosti Ljubljanske pokrajin. Zato naprosto uprava Ljubljanskega velensejma vse razstavljalce, da nemudoma prijavijo svojo udeležbo z navedbo velikosti željenega razstavnega prostora.

Jugulje v Dunavu. V Dunav so vložili 200.000 jeguljinskih mladič, ki imajo že dolgo pot za seboj. Luč sveta so zagledale v Vzhodni Indiji, od koder so plavale vedno dalje, dokler niso v enem ali dveh letih dosegli evropske obale. Tu so jih ujeti in prepeljali z vlakom v določene kraje.

Prvi nemški koncert v Mariboru. V sredo 2. julija bo prirejen v mariborskem gledališču prvi nemški koncert. Na sporednu je Händlov oratorij »Vojskovođa«. S tem koncertom bo obenem zaključena letošnja mariborska gledališka sezona. Na koncertu nastopi poleg pevskih zborov tudi več solistov.

Težka železniška nesreča. Na kolodvoru v Špielfeldu se je pripetila težka nesreča. 36letni Nikolaj Subotić je izstopil iz vlaka, da bi se napil vode. Kar je vlak potegnil. Subotić je hotel skočiti nazaj v vagón, pa je takoj nesrečno padel, da je prišel pod kolesa in zadobil precej težke poškodbe.

Nesreča. Iz Novega mesta so snoc prepeljali v bolnično 46letnega zidarja Kosja Alojza. Kos je bil zaposlen pri rušenju neke hiše, kjer je ležala pod zidom vojaška

nieri in delist Bonucci. Ta koncert bo v petek zvečer v veliki Filharmonični dvorani. Začetek ob pol 9. uri. Cene so nizke, sedeži ob 4 L. navzgor, stolička pa po 2 L. Občinstvo vabimo, da na zamudi izredne prilike slišati tako znatenito komorno združenje kakor je Trio italiano. Predprodaja v Knjigarni Glasbene Matice.

—lj Za mestne revete so podarili 317.67 din najemniki hiše št. 12 v Pieteršnikovi ulici namesto venca na krsto g. Jakoba Začetnika; stanovalci hiše št. 3 na Jurčevem trgu so pa poslali 280 din namesto venca na krsto g. Mally-Stupp, za potrebo revnim prilejencem, a družini Pfeiffer-Lah in rodbini Ciril Trošt so podarili 150 din v potačenje pok. Cirila Pirca; nimenovan dobrotnik je pa za revne neza poslene podaril 500 din. Mestno poglavstvo izreka vsem dobrotnikom revnih najtopljevanj zahvalo tudi v imenu podpiranih.

—lj Na žalah so te dni postavili prav lepe klopi, da clovec lahko posedi in občuduje lepoto žal ter razmislijo o zadnjem početku svojih dragih na poti k večnemu miru. Klopi iz umetnega kamna so enake onim, ki krase rimski zid pred novo palačo vsečiliške knjižnice ter so res po udobnosti in lepoti umetnina zase. S klopmi so še žale še bolj spremenile v park in resenit Vrt vseh svetih, ki naj s svojo lepoto in vedrino blaži ure slovesa.

—lj Nova ureditev tramvajskega prometa na prog 1 in prog 2. Na prog 1 St. Vid — pošta ob ponedeljku 30. t. m. dalje tramvaj bo vozil samo do pošte, ampak mimo magistrata do splošne bolnišnice in od tu nazaj po Poljanski cesti mimo magistrata in poste v Šiško in daje proti St. Vidu odnosno do tovarne Stora v Dravljah. Tramvaj bo vozil s šest minutnim presledkom od splošne bolnišnice do Sitarja v Šiški, od tu do St. Vida odnosno Dravelj pa z 12-minutnim presledkom. Na prog 2 Moste — Sv. Kriz se bo promet spremenil v toliko, da tramvaj ne bo več vozil s 6-minutnim presledkom, temveč z 8-minutnim presledkom. Zaradi obravnavanja proge 2 in 1 od splošne bolnišnice do pošte bo zgoščen promet na tem odseku, tako da bodo potniki lahko vstopali v vozove vsake 4 minute, ne pa šele po 6 ali 7 minutah kakov doslej.

—lj Vabilo na redno letno skupščino Zveze gospodarskih zadrug r. z. z o. j. v Ljubljani, ki se bo vršila v četrtek, dne 17. julija 1941 ob 14. ur. v poslovnični Zvezi v Ljubljani, Tyrševa cesta 15-1., s sledenim dnevnim redom: 1. Citanje zapisnika zadnje skupščine. 2. Poročilo upravnega odbora o poslovanju in računskem zaključku za poslovno leto 1940 in o poslovanju za prvo polletje 1941. 3. Poročilo nadzornega odbora ter sklepanje o razrešnici upravnemu in nadzornemu odboru. 4. Sklepanje o nadaljnem poslovanju Zveze, odnosno o eventualni fuziji ali likvidaciji. 5. Volitev štirih članov upravnega in štirih članov nadzornega odbora, odnosno volitev petih likvidatorjev v smislu točke 4. tega vabila. 6. Poročilo za poslovno leto 1941. 7. Določanje skupne vsote, do katere se sme Zveza zadolžiti in skupne vrednosti hraničnih vlog in vlog na tekoči račun, ki jih sme Zveza kot poslovna zveza sprejeti. 8. Predlogi in pritožbe. 9. Eventuelni predlogi in pritožbe se imajo izročiti upravnemu odboru najkasneje do 10. julija 1941. Opomba: Zadruge sodelujejo na skupščini preko delegatov, ki se legitimirajo z overjenim pooblastilom zadru-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Fredstave danes ob 16., 19. in 21. ur. Jutri pa ob 15., 17., 19. in 21. ur.

KINO UNION Telefon 22-21
Film iz življenja metninkov
IDEJE NA PRODAJAK
V gl. vlogah Lilian Herman, G. Porelli,
Dimitrij Murat in drugi.
Film je opremil s 430 napisl.
Poleg tega predvajamo kratki film:
»Zivljenje v koncu ladje S. Glorie«

KINO MATICA Telefon 24-41
Krasen film iz Dolomitov
PLANINSKI RUDNIK
(Ho vista brillare le stelle)
Maria Gardena, Ennio Carlesi

KINO SLOGA Telefon 27-30
Zabavna ljubezenska zgodba mladega dekleta
LAŽE
Hilde Krahl, Eliza Flickenschildt, Ernst Klippstein
Premiera danes!

KINO MOSTE Telefon 27-30
Telefilm najbolj temnega kriminala
SFINGA
in film z Divjega Zapada
FARMA PROKLETIH

Predstave: delavnik ob 20.30, nedelja ob 14.30, 17.30, in 20.30. ur.

ge, ki jo zastopajo. Posamezni delegati smeri zastopati največ pet zadrug. One zadruge, ki ne nameravajo po delegatu sodelovati na skupščini, lahko podpišejo pooblastilo in bianco in pooblastilo po želi kateregakoli funkcionarja. Zvezze ter poštejo pooblastilo radi vročitve na naš naslov. Stroški za delegate nosi vsaka zadruga sam. — Ce bi skupščina ob napovedanem času ne bila sklepčna, se vrši istotam in z istim dnevnim redom pol ure kasnejne druga skupščina, ki sklepa ob vsakem številu prisotnih in zastopanih včlanjenih zadrug.

—lj Prometne nezgodne. V Ljubljani je zdaj promet mnogo živahnjejši, kakor smo ga bili navajeni prej. V mestu je vedno več motornih vozil, pa tudi navadnih tovornih voz, vmes pa švigači kolesarji. Zaradi živahnega prometa se dogaja na ulicah tudi več prometnih nezgod. Včeraj se je neki avtomobilist zaletel z vozom v valog neke hiše na Celovški cesti in hudo poškodoval vozilo. Vozča se je še pravčasno umaknil iz vogala prihajajoči ženski iz otrokom. Pred Škofijo pa se je neki mladi kolesar zaletel v nasproti vozecu kolesarja, ki je imela na kolesu 3 letnega otroka in jo podrl. Brezobzirni kolesarji so sploh največnejši, saj divijo po ulicah, kakor da bi bili na dirkalniku. Včeraj po poldnevi se je neki kolesar na trgu z vso silo zaletel v mesarski voz. Kolesar je seveda odletel s kolesa, ki se je zvrl v osmico, sam pa si je izbil prednji zob.

—lj Prometne nezgodne. V Ljubljani je zdaj promet mnogo živahnjejši, kakor smo ga bili navajeni prej. V mestu je vedno več motornih vozil, pa tudi navadnih tovornih voz, vmes pa švigači kolesarji. Zaradi živahnega prometa se dogaja na ulicah tudi več prometnih nezgod. Včeraj se je neki avtomobilist zaletel z vozom v valog neke hiše na Celovški cesti in hudo poškodoval vozilo. Vozča se je še pravčasno umaknil iz vogala prihajajoči ženski iz otrokom. Pred Škofijo pa se je neki mladi kolesar zaletel v nasproti vozecu kolesarja, ki je imela na kolesu 3 letnega otroka in jo podrl. Brezobzirni kolesarji so sploh največnejši, saj divijo po ulicah, kakor da bi bili na dirkalniku. Včeraj po poldnevi se je neki kolesar na trgu z vso silo zaletel v mesarski voz. Kolesar je seveda odletel s kolesa, ki se je zvrl v osmico, sam pa si je izbil prednji zob.

—lj Delovanje CIT v Ljubljani. Tudi v turističnem pogledu Ljubljana ne bo zaostala za drugimi kraji, kajti v mestu deluje že več tednov turistična organizacija CIT (Compagnia Italiana Turismo). Velika italijanska turistična organizacija ima svoje poslovne prostore na Tyrševi cesti št. 11, kjer se nahaja tudi Zveza za tukški promet, katera predstavlja CIT v Ljubljani. Potupočne občinstvo se bo zaradi

udobnosti rado poslužilo te organizacije pri nabavljanju voznih kart na vseh železniških progah v Krajevini Pisarna daje daje tudi informacije, ki so potrebne potnikom v katerokoli pokrajino Kraljevine.

—lj Novi krompir na trgu. starega krompirja imajo ljudje še nekaj pa kletek in shrabrh, zaloge pa gredo v splošnem že v kraju. Sedaj so pričeli dovažati na trgu že novi krompir, ki ga je na razpolago z vsakim dnem več. Novi krompir, uvožen z jugu, je bil spocetka kg po 4 L., sedaj pa prihaja na trg tudi že domaći pridelek iz okolice mesta in ga dovažajo po 2.70 L. Kaže pa, da se bo kmalu še pocenil.

—lj Učenci strokovnih nadaljevalnih šol dobre letne spričevala po naslednjem razporedu: v splošni strokovni nadaljevalni šoli na Vrtači v ponedeljek 30. junija ob 15. uri; na strokovni nadaljevalni šoli za mehanične tehnične obrti na Ledini v pondeljek in torek, torek 30. junija in 1. julija ob 9. do 12.; v strokovni nadaljevalni šoli za stavne obrti v ponedeljek 30. t. m. od 8. do 12.; v strokovni nadaljevalni šoli za umetne in moške oblačilne obrti na Pruhah v četrtek 3. julija od 14. do 18. ure; v ženski strokovni nadaljevalni šoli za umetne in oblačilne obrti pri Sv. Jakobu v ponedeljek 30. t. m. ob 15. uri za I. in II. razred, za III. razred po 16. uri.

—lj Komaj so ga rešili. Ob Malem grabnu je bilo včeraj spet živahnino. Povsoš je se zbirale grube kopalec, ki so se sončili na pesku ali ležali po travni obregu, vmes pa skakali v želje prekoplo topo vodo. V Mali grabnici v Mestnem logu sta se šla včeraj kopati tudi Sleton Marija K. z Glinic in njen 5 let starji bratec Ivan. Ivanček, ki je pogumen deček, se je kmalu pomešal med svoje tovariše in se pognal z njimi vred v globoko vodo. Ob regu pa se je otrok nezadoma zapletel med korenine in bi bil utonil, če bi ne bilo v bližini odraslih, ki so ga pravočasno potegnili na suho.

—lj Po

Rastlina, ki nam bo dajala kruh, sir, olje, obleko

Tudi pri nas bi kazalo pridelovati „japonski fižol“, sojo

Ljubljana, 28. junija.
Med ljudmi se je zbulilo veliko zanimanje za eksotično rastlino, sojo, od kar je tudi pri nas te dni na trgu sojine moka. Rad bi zvedeli kaj več in niso zadovoljni le z recepti, kako je treba peči kruh iz sojine moke. Razumljivo je, da so bili nekateri nezaupnivi do sojine moke, ker so še zdaj prvič slišali, da je takšna

moka v rabi. Zato so bili tem bolj prenečeni, ko so zvedeli, da je sojino zrno izredno redilno, po beljakovinah, maščobah in drugih dragocenih snovih na prvem mestu med sodiščjem in žiti. Soja je pa tudi zelo pomembna industrijska rastlina.

SPADA K METULJNICAM

Sojo so nekateri pri nas krstili »japonski fižol«, ker izhaja z Daljnega vzhoda. Sicer bi pa sojo lahko imenovali mandžurski ali kitajski fižol, ker je tudi na Kitajskem menda že tisočletja kulturna rastlina. Toda tem ni rečeno, da soja uspeva samo v Aziji. Pridelujejo jo skoraj po vsem svetu in tudi v Evropi je vedno bolj cenjena. Soja hibida pa lahko obdrži imen fižol, ker je fižolu zelo podobna; kakor fižol spada k metuljnicam. Slika nam pokaže, da je zelo podobna fižolu.

KILOGRAM SOJE — 2.5 KG MESA

V Aziji ne zaostaja soja po svojem pomenu v prehrani za rižem. Riž sam ne more dajati organizmu dovolj hranilnih snovi, a pri nas nekateri misijo, da je riž Kitajcem in Japoncem skoraj edina glavna hrana. V resnicu je glavna hrana soja, ker je lahko nadomestek vseh drugih pomembnejših živil, ki vsebujejo najpotrebejše hranilne snovi in ki so draga. Tudi v Aziji morajo ljudje uživati na beljakovinah in drugih hranilnih snovih dovolj bogato hranu; soja je za ta namen vpravil idealna. Kako veliko hranilno vrednost ima soja, nam nazorno pokaže naslednja primerjava. Kilogram soje je po hranilni vrednosti enak 7 litrom mleka ali 40 jajcem! Zdaj kupujete sojino moko po 5 din/kg, a najbrž ne veste, da ima štirikrat več beljakovin kakor pšenična in dvajsetkrat več maščob. Vsebuje tudi lectin kakor jajca. Kilogram soje se pa po svoji hranilni vrednosti meri tudi z 2.5 kg dobrega mesa. Nobena kulturna rastlina se ne more kosati po hranilnih snovih s sojo.

JEDILNO OLJE IN SIR IZ SOJE

Zaradi velikega odstotka maščob je soja zelo primerna za predelavo v olje. Odveti ji pa morajo olje vsekakor, če zrno zmetejo v moko. To olje je uporabljivo tudi kot zabela kakor druge vrste jedilnih olj. Še bolj pa zna industrija centri sojino olje za industrijske namene. Sojino olje je začelo že izpodrivali laneno v industriji barv. Poročali smo tudi, da na Kitajskem in Japonskem izdelujejo iz soje sir. Sojino zmetejo v kašo, skuhajo, precede, dodajo solne raztopine ali mlečne kislino, nakar si stisnejo in razdele na enakomerne kosce. To je rastlinski sir, ki pa ne zaostaja nič za navadnim sirom iz mleka.

VLAKNA IZ SOJE

Soja lahko hrani ljudi, pa tudi oblecje. Industrija še posebno ceni sojo, odkar so kemiki odkrili, da je mogoče iz kazeina, sirkine, ki jo vsebuje soja, izdelovati vla-

ka, neke vrste umetno vojno ali bombaž. Znani so produkti italijanske industrije, na trgu pod imenom lanital, izdelani iz posnetega mleka, odnosno prav za prav iz sirsnine. Mleko je pa precej draga surovina in povsod ga ni dovolj, zato je za japonsko industrijo soja izrednega pomena. Toda tudi sojino slamo uporabljajo za tekstilne namene. Kaj naj še zahtevamo več od soje? Nadomešča nam meso, mleko, moko in olje, pa tudi jajca, daje nam celo obleko, toda industrija jo zna še bolje izrabiti.

AUTOMOBILI — IZ SOJE

Neverjetno? Nikakor ne! Morda ne veste da industrija predeluje odpadke soje v roževino, ki jo že dolgo časa uporabljajo Fordove tovarne za nekatere dele avtomobilskih karoserij. Po vsem tem je razumljivo, da je pridelovanje soje zelo pomembno tudi za industrijo. Prav zaradi tega pridelujejo v Zedinjenih državah vedno več seje. Posebno cenjena je soja tudi v Nemčiji. Nemčija je bila prejšnje čase eden največjih uvoznikov soje iz Mandžurije. Zadnja leta je pa sojo uvažala že iz Madžarske. Tudi v Banatu soja dobro uspeva. Dosej so jo predvsem izvažali, sami je pa še niso uporabljali. Sojina moka je pa že

Scena za opero »Butterfly«, ki jo bo vprizorila v Ljubljani Kr. Rimsko opera. — Osnutek je izdelal za ljubljansko vprizoritev scenograf Alfred Furigo.

Starostno zavarovanje v Nemčiji

Kdo ga bo deležen in na katerih načelih je zasnovano

V listu »Der Vierjahrsplan« našteta vodja nemške organizatorne službe dr. Ley mnoge osnovne misli o bodočem starostenom zavarovanju nemškega naroda. Hitler je naročil lani v februarju Leyu, naj izdelava osnutek tega zavarovanja. Dr. Ley pravi v svojem članku med drugim, da bo bodoče starostno invalidsko zavarovanje, ki bo obsegalo vse delovno ljudstvo, važen sestavni del novega socialnega reda. Ne gre samo za reformo ali razširjenje doseganega socialnega zavarovanja, temveč za povsem novo delo, izvirajoče iz duha narodno socialistične skupnosti.

Zavarovanje bo obsegalo vse prebivalce Nemčije ne glede na družbeni položaj. Zavarovanje starih in za delo nesposobnih ljudi je zvsišena naloga nove Nemčije. Stroški zavarovanja spadajo med postavke celotnega državnega proračuna, in stekali se bodo iz splošnih davčnih dohodkov kar krov vsega državnih izdatk. Vsak davčnoplaćevalec bo moral prispeti po svojih močeh. Vsak duševni ali ročni delavec mora imeti zagotovo, da mu bo narodna skupnost preskrbelo najpotrebejše, pa naj se zgodí karkoli, če bo sam izpolnil svojo dolžnost do te skupnosti. Ta pravica je neizpodbitna. Biti pa mora tudi primerno omejena glede na interese skupnosti.

Obavarovati človeka ne pomeni podpirati lenobo. Zavarovanje bo precej visoko, da tako da se ne bo mogel znižati življenjski nivo nobenega zavarovanca pod stopnjo, ki jo je dosegel s svojim delom.

Merodajno za zavarovanje bo delo, ki ga je opravil zavarovanec v narodni skupnosti. Pri tem je jasno, da mora socialno zavarovanje v vsakem primeru dosegeti izvestni minimum. Na drugi strani pa ne

sme prekoraciti okvira življenjskega nivoja, tipičnega za široko sloje prebivalstva. Vrhovno načelo sistema storitve je, da je treba dajati prednost delu pred zavarovanjem. Prva dolžnost skupnosti je postaviti vsakega človeka na tako delovno mesto, ki ga lahko zavzema po svojih zmožnostih in sposobnostih.

Zavarovanje ne bo vezano na izpolnitve kakršnikoli normalnih pogojev, recimo od stvari vplačanih prispevkov, temveč bo v zvezi z delom kot glavnim pogojem. Starostnega zavarovanja bo deležen tisti, ki zaradi starosti ali invalidnosti ne more več delati, da bi si služil vsakdanji kruh. Zavarovanje za primer invalidnosti je v prvi vrsti vprašanje organizacije dela. Invalidom je treba prvenstveno preskrbeti tako službenega mesta, na katerih se lahko kljub svoji invalidnosti koristni. Komur ne bo mogoče dodeliti primerne dela, bo pa deležen polnega invalidskega zavarovanja. To zavarovanje je v načelu enako starostnemu.

Temeljna posebnost zavarovalnega dela je častna meža, ki bo povsem neodvisna od drugih zavarovalnih izplačil, in ki jo bodo prejemali tisti, ki so se v službi ali pri delu ponosili. Večja sigurnost, izvirajoča za vsakega poedinca iz teh ukrepov, se bo pokazala pri vsem narodu s tem, da bodo ljudje z večjo vremeno in večjim uspehom delali ter izpolnjevali svoje dolžnosti. Starostno in invalidsko zavarovanje bo privelo v gospodarskem pogledu do večje storitve, v političnem pa do trdnjeve volje nemškega naroda po uveljavljanju. Utrjeni socialni mir in socialno zavarovanje delovnega ljudstva sta naj-

boljše jutročne obravnavi in vredno politične moći ter vodilne Nemčije — tako zaključuje dr. Ley svoj članek.

Sv. Avguštin o magnetu

Magnet je bil znan že v starem veku. Sv. Avguštin piše o tem: »Znamo nam je tudi, kako kamen magnet čudovito vleče k sebi železo. Ko sem prvič videl to, sem se nemanj zgrozil. Videl sem, kako je železni obroček, pritisnjem h kamnu, prosto visel, potem pa je, kakor da bi dobil isto silo od magneta, pritegnil k sebi drug obroček. In kakor se je oni držali sam. Potem se je prvič tudi sam. Potem se je prvomagenticem pridružil tretji obroček. Obročki niso bili vloženi drug v druga, temveč so se držali znotraj, in tako so bili podobni višči verižici.«

Mnogo bolj čudno pa je, kar sem zvedel o tem kamnu od svojega brata in škofo Severa Milevitškega. Pravil mi je, da je sam videl, ko je bil nekoč gost pri afriškem gospodu Bathaniji, kako je vzel ta gospod magnet, ga držal pod srebrnim krožnikom, na krožnik pa polozil košček železa. In kamor kolik je premaknil roko spodaj, držeč v nji kamen, tja se je pomaknilo tudi železo na krožniku. Ceprav je bil med železom in roko srebrni krožnik, ni delal nobene ovire in z enako hitrostjo, kakor je premakalo roko pod krožnikom kamen, se je premakalo tudi železo. Povem naj še, kaj sem čital o tem magnetu: Ce priložimo k njemu demant, ne privlači železa, če ga je bil že potegnili nase, ga izpusti. Ti kamni izvirajo iz Indije.«

Križanka

1	2	3	4	5	6		
7	8					9	
10	11	12			13		
14				15			
16		17	18				
	19						
20	21				22		
23				24			
25		26	27	28			
	29			30			
	31						

Pomen besed:

Vodoravno: 1. Rudnina, ki daje zeleno barvo. Iz nje se izdeluje razni okraski, doze, držaji za nože itd., 8. starodavno mesto v Dalmaciji, 10. vrsta pesniške, 12. zatemba, 13. osebni zaimek, 14. glasbena nota, 15. mesto na otoku Braku, 16. levji pritok Kame, 17. čtivo, 19. dan v tednu, 20. predstojnik pravoslavnega samostana, 22. osebni zaimek, 23. veznik, 24. morska žival, 25. glasbena nota, 26. glasbena nota, 28. povratni zaimek, 29. ukrajinsko mesto, 31. vrsta stolpa.

Naprejno: 2. Kvarta, 3. nekdanje orošje, 4. vrsta rime, 5. glasbena nota, 6. veznik, 7. mera za tekočine, 9. dožinska mera, 11. obrtnik, 13. domača žival, 15. domača žival.

vii. XX. stolječa posamezne gringle, 28. novembra, 18. divje govedo, 21. glasbena nota, 22. otok v Jadranu, 24. krovina, 27. vredna, 28. ozračni zaimek, 30. osebni zaimek.

Rešitev križanke, objavljene prejšnjo soboto

Vodoravno: 1. Ščip, 5. tast, 9. Karavanki, 11. osa, 12. tip, 13. Kelti, 16. ar, 18. pür, 19. na, 20. apokopa, 21. ss, 22. noj, 23. tri, 25. kaval, 27. era, 29. ad, 31. medicinec, 34. Epir, 35. žica.

K jutrišnji uprizoritvi „Vie male“

Milan Kosić

Režiser Peter Malec, bivši član mariborskega gledališča, je režiral dramatizacijo Knittlovega romana »Vie male«, ki je vzbudila v interpretaciji mariborskih igralcev splošno pozornost, žela odlikne kritike in imela doslej vse tri predstave razprodane. Velika zasluga režisera Maleca za prodorni uspeh je igre in splošna umetniška prizadevost celotnega ansambla, ustvarjajo večer, vreden obisk. — Milan Kosić, član mariborskega ansambla, igra v ljubljanski uprizoritvi »Vie male« eno izmed glavnih vlog, Niclausa Laureca. Prihodnja uprizoritev »Vie male« bo jutri ob 20. uri.

Peter Malec

Tončka Gaber, roj. Jesenko

Pogreb predobre žene in mamice bo v nedeljo, dne 29. junija ob 16.30 uri iz kapete sv. Andreja na Žalah k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 27. junija 1941.

Zalučoči: ANTE GABER — soprog; MAJDA, por. BRILI, BREDA in ALENČICA, por. inž. DOLENC — hčerke; zeta; vnuk MIKT; vnukačka POLONICA in družina JESENKOVA

Umrla je gospa

Tom A. Spagnol:

22

IZDAJALSKA PUNČKA

Roman

— Ne vem... to so pač nesporazumi, kakršni nastanejo vedno med ljudmi, živečimi skupaj... — Ali mi lahko poveste nekaj primerov? — Oh, bože moj, ne spominjam se. Na take reči človek pozabi.

— Dobro. To mi zadostuje.

Potem, ko je bilo prečitano to, kar je izpovedala družabnica, je poklical preiskovalni sodnik grofa Piera. Mož je bil v žalni obleki, njegov obraz je kazal sledove razburjenja in bridkosti, čeprav je nastopal še vedno z istim mernim ponosom kakor sicer. Bil je ponosen, toda ne domišljav in njegov uglajeni nastop ni nikoli nikogar žalil. Bilo mu je šestintirideset let, bil je še samec in zdel se je mlajši kakor je bil v resnicici, čeprav je že bilo na njegovem obrazu nekaj gub. Ko je pa vstopil v salón, se mi je zdel silno postaran. Gotovo je bil to učinek razburljivih dogodkov, morda pa tudi utrujenosti v teh dveh strašnih dneh.

Po običajnih uvodnih vprašanjih mu je preiskovalni sodnik namignil, naj sedne, sam je pa naglo pregledal nekaj listov na mizi pred seboj. Očividno so bili to takoj po odkritju zločina po Karabinjerjih nastavljeni protokoli.

— Vi ste se tore